

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра управління і фінансово-економічної безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Леонід Бачурін

«_____» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Освітні програми:

Облік і оподаткування

Фінанси, банківська справа та страхування

Маркетинг

Менеджмент

Економіка підприємства

Спеціальності:

071 Облік і оподаткування

072 Фінанси, банківська справа та страхування

073 Менеджмент

075 Маркетинг

076 Підприємництво та торгівля

(шифр і назва спеціальності)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Банківська система» для здобувачів вищої освіти за спеціальностями 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа і страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво та торгівля
«_____» _____ 2023 року. – 8 с.

Розробники: В.М. Антоненко, к.е.н., доцент, доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління і фінансово-економічної безпеки

(назва кафедри)

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

Завідувачка кафедрою управління і фінансово-економічної безпеки

“_____” _____ 2023 р. _____ (Ольга ПОПОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією 07 Управління та адміністрування
(шифр, назва)

Протокол № ____ від “_____” _____ 20__ р.

“_____” _____ 20__ р. Голова _____ (Ярослав ЛЯШОК)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація

Рівень освіти	Перший (бакалаврський)						
Спеціальність	071 Облік і оподаткування	072 Фінанси, банківська справа та страхування		073 Менеджмент		075 Маркетинг	076 Підприємництво та торгівля
Форма навчання	денна	денна	заочна	денна	заочна	денна	денна
Статус	вибіркова	обов'язкова		вибіркова		вибіркова	вибіркова
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	6		6		5	5
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	150 годин	180 годин		150 годин		150 годин	150 годин
лекцій:	32 години	32 години	6 годин	32 години	6 годин	32 години	32 години
практичні заняття:	32 години	32 години	4 години	32 години	4 години	32 години	32 години
лабораторні заняття:	-	-	-	-	-	-	-
семінари:	-	-	-	-	-	-	-
самостійна робота:	86 годин	116 годин	170 годин	86 годин	140 годин	86 годин	86 годин
Форма підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен диф залік (курсова робота)		Екзамен		Екзамен	Екзамен
Дисципліну викладають	Викладач: Антоненко Валентина Миколаївна https://donntu.edu.ua/fem/ufeb valentya.antonenko@donntu.edu.ua						

Передумови для вивчення дисципліни:

перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

Макроекономіка, Мікроекономіка, Економічна теорія, Фінанси, Гроші та кредит, Економіка підприємства, Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств, Бюджетна і податкова системи, Ризик-менеджмент.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є теоретичне та практичне опанування студентами основних елементів банківської системи, операцій комерційних банків, особливостей роботи Центрального банку як головної складової банківської системи, принципів державного регулювання банківської сфери та основ запобігання банківських ризиків.

3. Очікувані результати навчання

Формуються у відповідності до поставленої мети навчальної дисципліни як фахові компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;
- здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фінансового регулювання та регулювання фінансового ринку;
- здатність виконувати певні контрольні функції у банківській справі;
- здатність формувати та реалізовувати ділові комунікації в сфері банківської справи;
- здатність обґрунтовувати та приймати професійні рішення в сфері банківської справи та брати відповідальність за них;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів та банківської справи зокрема.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- практичні заняття;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах (семінарах та конференціях);
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті як перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи, так і оцінювання виконання відповідних робіт. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань студентів визначаються відповідно до розподілу балів за темами навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться як семестровий при проведенні іспиту з навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання формують порядок оцінювання під час поточного контролю (за результатами практичних занять та виконання індивідуальних або групових завдань) та підсумкового контролю.

Поточний контроль (в чисельнику – максимальний бал при правильному і своєчасному виконанні завдання; в знаменнику – мінімальний бал при правильному, але несвоечасному виконанні завдання)											Максимальний / мінімальний бал за результатами:		
Пр. 1	Пр. 2	Пр. 3	...	Пр. 7	Пр. 8	Пр. 9	...	Пр. 14	Пр. 15	Пр. 16	поточного контролю	іспиту	всього
денна форма													
2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	40	60	100
1,5	1,5	1	1	1	1,5	1,5	1,5	2	2	2	24	40	60
заочна форма													
20	20										40	60	100
12	12										24	40	60

Для оцінювання курсових робіт застосовується наступна шкала:

Пояснювальна записка	Графічна частина	Захист роботи	Максимальний бал
до 20	до 20	60	100

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену / курсової роботи
90-100	відмінно
74-89	добре

60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Теоретичні засади розвитку банківської діяльності та формування банківської системи.

Тема 2. Центральний банк у банківській системі країни.

Тема 3. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків.

Тема 4. Операції банків по обслуговуванню платіжного обігу.

Тема 5. Пасивні операції комерційних банків по залученню та запозиченню коштів.

Тема 6. Активні операції комерційних банків.

Тема 7. Фінансовий аналіз діяльності комерційних банків.

Тема 8. Банківський менеджмент.

Тема 9. Регулювання і фінансовий моніторинг банківської діяльності.

Тема 10. Фінансова безпека банківського сектору.

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1	<i>Тема 1.</i> Теоретичні засади розвитку банківської діяльності та формування банківської системи.	3	
2	<i>Тема 2.</i> Центральний банк у банківській системі країни.	3	
3	<i>Тема 3.</i> Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків.	3	
4	<i>Тема 4.</i> Операції банків по обслуговуванню платіжного обігу.	3	2
5	<i>Тема 5.</i> Пасивні операції комерційних банків по залученню та запозиченню коштів.	3	
6	<i>Тема 6.</i> Активні операції комерційних банків.	3	
7	<i>Тема 7.</i> Фінансовий аналіз діяльності комерційних банків.	6	2
8	<i>Тема 8.</i> Банківський менеджмент.	3	
9	<i>Тема 9.</i> Регулювання і фінансовий моніторинг банківської діяльності.	3	
10	<i>Тема 10.</i> Фінансова безпека банківського сектору.	2	
Усього годин		32	4

6.3. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин			
		д.ф.н.		з.ф.н.	
		спеціальність			
		072	071, 073, 075, 076	072	073
	Тема 1. Теоретичні засади розвитку банківської діяльності та формування банківської системи.	6	6	10	10
	Тема 2. Центральний банк у банківський системі країни.	6	6	11	11
	Тема 3. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків.	8	8	13	13

	Тема 4. Операції банків по обслуговуванню платіжного обігу.	10	10	16	16
	Тема 5. Пасивні операції комерційних банків по залученню та запозиченню коштів.	10	10	16	16
	Тема 6. Активні операції комерційних банків.	10	10	16	16
	Тема 7. Фінансовий аналіз діяльності комерційних банків.	12	12	19	19
	Тема 8. Банківський менеджмент.	8	8	13	13
	Тема 9. Регулювання і фінансовий моніторинг банківської діяльності.	8	8	13	13
	Тема 10. Фінансова безпека банківського сектору.	8	8	13	13
	Курсова робота	30		30	
	Усього годин	116	86	170	140

6.5. Індивідуальні та/або групові завдання

Основна мета виконання студентами індивідуальних робіт – закріпити знання, отримані ними під час лекційних занять, поглиблено дослідити окремі тематичні питання навчальної дисципліни.

До індивідуальних завдань відносяться: підготовка доповідей, підготовка тез до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт тощо.

Тематика курсових робіт:

1. Банківська система України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку
2. Банківська система України: шляхи стабілізації та підвищення надійності
3. Національний банк України як центральна інституція банківської системи
4. Банківський нагляд: організація та здійснення
5. Банківський кредит у розвитку економіки
6. Сучасний стан кредитної діяльності комерційних банків України
7. Кредитна політика комерційного банку
8. Кредит: сутність, функції та роль в економіці
9. Комерційний кредит: сутність і перспективи розвитку
10. Кредитний ринок: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку
11. Банківське кредитування інноваційної діяльності
12. Іпотечне кредитування в Україні: стан та перспективи розвитку
13. Кредитування підприємницьких структур та малого бізнесу
14. Кредитування населення в сучасних умовах
15. Кредитоспроможність позичальника комерційного банку
16. Сучасний стан і тенденції розвитку ринку споживчого кредитування в Україні
17. Особливості лізингового кредитування в Україні
18. Ринок банківських послуг в Україні: сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку
19. Сучасні операції комерційних банків України
20. Розрахунково-касові операції в банківських установах України
21. Валютні операції та їх місце в діяльності комерційних банків
22. Депозитні вклади у ресурсній базі комерційних банків
23. Активні операції комерційних банків України
24. Пасивні операції комерційних банків України
25. Управління проблемними активами комерційних банків
26. Управління ліквідністю та платоспроможністю комерційного банку
27. Критерії та методи оцінки фінансової стійкості комерційного банку
28. Прибуток комерційного банку: джерела формування та напрями використання
29. Система гарантування вкладів фізичних осіб в Україні
30. Комерційні банки у протидії легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом
31. Стратегічне управління комерційним банком

32. Банківські ризики: оцінка та управління
33. Інвестиційна діяльність банків України: проблеми та перспективи
34. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів
35. Іноземні банки на вітчизняному ринку банківських послуг
36. Антикризова політика комерційного банку
37. Сучасні технології у розвитку системи банківських послуг України
38. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку платіжних карток в Україні

7. Література

7.1 Основна

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. К.: Феміда, 1996. 64 с.
2. Бюджетний кодекс України. Відомості ВРУ (ВВР), 2010, N 50-51, ст.572.
3. Господарський кодекс України // Відомості ВРУ. 2003 р. No 18.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010. К.: Вид-во «Преса України», 2010.
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» No 2121-III від 07.12.2000.
6. Закон України «Про Національний банк України» No 679-XIV від 20.05.1999.
7. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991.
8. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991.
9. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 04.02.2021.
10. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996.
11. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001.
12. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996.
13. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008.
14. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012.
15. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006.
16. Банківська система: навч. посіб. / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н.С. Ситник. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с.
17. Банківська система / навч. посіб. / (Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова); за ред. І.М. Мазур. - Дніпро: Пороги, 2017. - 444 с.
18. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. - 364 с.
19. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. - Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. - 536 с.

7.2. Методична

1. Методичні рекомендації до самостійного вивчення дисципліни (в розробці).
  2. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни:
- Методичні рекомендації до підготовки курсової роботи з навчальної дисципліни «Банківська система» для студентів ОС «Бакалавр» всіх форм навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа і страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування / уклад. В.М. Антоненко. – Луцьк : ДонНТУ, 2023. – 31 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: www.aub.com.ua
2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/>
3. Український банківський портал. URL: <https://banker.ua/>
4. Український фінансовий портал. URL: <https://finance.ua/>

5. Онлайн-сервіс пошуку і порівняння найпопулярніших банківських послуг для приватних осіб і бізнесу. URL: <https://bankchart.com.ua>
6. Українське об'єднання лізингодавців. URL: <https://uul.com.ua/>
7. МінФін. Український портал про фінанси і інвестиції. URL: <https://minfin.com.ua/>
8. Mind. Незалежний журнал бізнес-портал. URL: <https://mind.ua/>
9. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України URL: <https://fiu.gov.ua/>
10. Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF). URL: <https://www.fatf-gafi.org/>
11. Офіційний сайт Міжнародної асоціації розвитку. URL: <https://ida.worldbank.org/about/what-is-ida>
12. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>
13. Офіційний сайт багатосторонньої агенції гарантування інвестицій. URL: <https://www.miga.org/history>
14. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <https://www.ebrd.com/ru/home.html>
15. Офіційний сайт Міжнародного банку розвитку. URL: <https://www.bis.org>